

УДК 34.05

*Рекомендовано до друку Вченого радиою
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Протокол № 8 від 12 вересня 2019 р.*

*Книга видана за підтримки академіка НАПрН України Н.С. Кузнецової,
академіка НАПрН України О.Д. Святоцького, члена-кореспондента
НАПрН України І.О. Кресіної, кандидатів юридичних наук Т.Р. Короткого
та Н.В. Хендель*

Рецензенти:

Тихомиров О.Д. – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент
Міжнародної академії порівняльного права

Пархоменко Н.М. – доктор юридичних наук, професор, вчений секретар
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

Батлер У.Е.

Мудрість порівняльного правознавства: збірник статей / Упор. і
наук. ред. О.В. Кресін. Київ: Логос, 2019. 572 с.

ISBN 978-617-7631-01-8.

До збірника, присвяченого 80-річному ювілею У.Е. Батлера –
заслуженого професора Лондонського університету, професора
Університету штату Пенсильванія, іноземного члена НАН України
і НАПрН України, увійшли його праці, присвячені ідентифікації і
розвитку права України, інших пострадянських і постсоціалістичних
держав, теорії і історії порівняльного правознавства, порівняльному
міжнародному праву та історії міжнародного права, а також інтер'ю,
вибрана бібліографія його праць і статті колег, що аналізують внесок
ученого у розвиток юридичних наук.

УДК 34.05

ISBN 978-617-7631-01-8

© Батлер У.Е., 2019
© Кресін О.В., вступ. стаття, 2019

Зміст

<i>О.В. Кресін. Мудрість порівняльного правознавства.</i>	7
Зрозуміти Уїльяма Батлера.....	
Особистість	
<i>Ю.С. Шемшученко, О.В. Кресін. Кілька слів про Уїльяма Елліotta Батлера</i>	21
Вибрана бібліографія праць У.Е. Батлера	27
Інтерв'ю	
<i>П'ять бесід з майстром.....</i>	53
Лаборатория сравнительного правоведения	67
Порівняльне право: очима фахівця	79
Українське право і постсоціалістичні правові системи	
<i>Що робить соціалістичні правові системи соціалістичними?</i>	83
Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу	119
Україна на юридичній карті світу	136
<i>Щодо елементів правового стилю українського і російського права</i>	148
Українське цивільне право: враження зарубіжного юриста	153
Вступ до сімейного права України	258
Неопубліковані нормативні акти на пострадянському просторі	294
Теорія і історія порівняльного правознавства	
<i>Сравнительное правоведение. Основные правовые системы</i>	321
Парадигми взаємодії правових систем: вступ до процесуального порівняльного правознавства (у співавторстві з О.В. Кресіним)	338

Місце порівняльного права у навчальній програмі англо-американських юридичних шкіл	352
Десницький, Блекстон та імператриця: порівняльне право в дії	358
Лев Толстой как юрист-компаративист	370
Фрагменты ранней истории сравнительного правоведения	393
Адвокати у Сполучених Штатах Америки.....	400
Міжнародне право	
Сравнительное международное право	410
Юридичний переклад, міжнародні судові рішення та порівняльне право	435
Періодизація і міжнародне право: деякі порівняльні міркування.....	447
Історія міжнародного права	473
Ієремія Бентам	492
Владимир Грабарь, Петр Ломбард, Джон Мэр и история международного права	499
Ідеї У.Е. Батлера у статтях його колег	
Харитонов С.О., Харитонова О.І. Українські концептуальні рефлексії очима Ульяма Елліотта Батлера: враження українських цивілістів.....	515
Чиркин В.Е. Профессор Уильям Эллиott Батлер и сравнительное правоведение	537
Рабінович П.М. Універсальна теорія права як загальна концептуальна основа теорій національного і міжнародного права (до проблеми формування)	540
Саломатин А.Ю. Уильям Батлер о государственно-правовом становлении Российской империи (XVI – XVII вв.)	548
Тимченко Л.Д., Кононенко В.П. Визначення джерел міжнародного права в статутних документах міжнародних судів: порівняльно-правовий аналіз	555
Ламири М.А. Компаративистский дух международного права: вклад У. Батлера в сравнительное международное право	564

Table of Contents

<i>O.V. Kresin. The Wisdom of Comparative Jurisprudence. Understanding William Butler.....</i>	7
Persona	
<i>Yu.S. Shemshuchenko, O.V. Kresin. Several Words about William Elliott Butler</i>	21
<i>Selected Bibliography of Works of W. E. Butler</i>	27
Interviews	
<i>Five Conversations with the Master</i>	53
<i>Laboratory of Comparative Jurisprudence</i>	67
<i>Comparative Law: Through the Eyes of a Specialist</i>	79
Ukrainian Law and Post-Socialist Legal Systems	
<i>What Makes Socialist Law Socialist?</i>	83
<i>Place of Post-Soviet Legal Systems on the Legal Map of the World</i>	119
<i>Ukraine on the Legal Map of the World</i>	136
<i>Regarding Elements of Legal Style of Ukrainian and Russian Law</i>	148
<i>Ukrainian Civil Law: Impressions of a Foreign Jurist</i>	153
<i>Introduction to Ukrainian Family Law</i>	258
<i>Unpublished Normative Legal Acts in Post-Soviet Space</i>	294
Theory and History of Comparative Jurisprudence	
<i>Comparative Jurisprudence: Principal Legal Systems</i>	321
<i>Paradigms of Interaction of Legal Systems: Introduction to Procedural Comparative Jurisprudence (with O. V. Kresin)</i>	338
<i>Place of Comparative Law in the Instructional Program of Anglo-American Law Schools</i>	352
<i>Desnitskii, Blackstone, and the Empress: Comparative Law in Action</i>	358
<i>Leo Tolstoy as a Comparative Lawyer</i>	370
<i>Fragments of the Early History of Comparative Jurisprudence</i>	393

Lawyers in the United States of America.....	400
International Law	
Comparative International Law.....	410
Legal Translation, International Judicial Decisions, and Comparative Law	435
Periodization and International Law: Some Comparative Reflections	447
History of International Law	473
Jeremy Bentham	492
Vladimir Hrabar, Peter of Lombardy, John Mair, and the History of International Law.....	499
Ideas of W. E. Butler in Articles of His Colleagues	
<i>Kharytonov, Ye. O., Kharytonova, O. I.</i>	
Ukrainian Conceptual Reflections Through the Eyes of William Elliott Butler: Impressions of Ukrainian Civilists	515
<i>Chirkin, V. E. Professor William Elliott Butler</i> and Comparative Jurisprudence.....	537
<i>Rabinovych, P. M. Universal Theory of Law as General Conceptual Foundation of Theories of National and International Law (On the Problem of Formation)</i>	540
<i>Salomatin, A. Yu. William Butler on the State-Law Development of the Russian Empire (XVI – XVII Centuries).....</i>	548
<i>Tymchenko, L. D., Kononeko, V. P. Determination of Sources of International Law in Charter Documents of International Courts: Comparative-Legal Analysis.....</i>	555
<i>Damirli, M. A. Comparativist Spirit of International Law: Contribution of W. Butler to Comparative International Law</i>	564

О.В. Кресін,
доктор юридичних наук,
член-кореспондент Міжнародної академії
порівняльного права, керівник Центру
порівняльного правознавства Інституту
держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

Мудрість порівняльного правознавства. Зрозуміти Уїльяма Батлера

Багатьох учених-юристів можна ідентифікувати з галуззю права, якою вони займаються. Глибоке і всебічне знання своєї галузі – законодавства, судової практики, доктрини – та індивідуальний дослідницький внесок у розробку окремих важливих питань. Можливо, також оригінальний авторський синтез усієї галузі права у вигляді підручників, коментарів, довідників. Гідні характеристики для фахівця і вченого.

Є ж і інші вчені, праці яких нібіто не об'єднані одним предметом. Колеги губляться з ідентифікацією такого вченого. Так виглядає, що він марнує свої сили, витрачаючи їх на кілька предметів. Чи не гонитва це за кількома зайцями одночасно, що, за народною приказкою, не приводить до результату? Напевно, у багатьох випадках так і є. Потрібно ловити одного зайця. Але всі порівняння кульгають, як говорили римляни. Можливо, те, що видається набором не пов'язаних між собою предметів, є лише комплексом проявів предмета більш широкого обсягу.

Хто такий Уїльям Елліотт Батлер? Він є своїм для фахівців з міжнародного права. Зокрема, він автор авторитетних праць з міжнародного морського права, соціалістичної доктрини і практики міжнародного права, інших ключових проблем у цій сфері.